

ขุตสารสื่อธรรม

เพื่อนำสันติสุข

"ขุตสารแอกฟรี"

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแผ่พุทธธรรม, บัณฑิตธรรม
เพื่อเป็นสื่อ นำทางพระพุทธศาสนา
เพื่อรักษาทรงจำ กล่าวบอกพุทธพจน์
เพื่อแสดงบทบาทของพุทธบริษัท

ประธานที่ปรึกษา

พระครูธรรมธรสุนนต์ นนฺทีโก

คณะผู้จัดทำ

กลุ่มสหธรรมิกจากแดง

วัดจากแดง

ถ.เพชรหิรัญ ซอยเพชรหิรัญ ๑๐

ต.ทรงคนอง อ.พระประแดง

สมุทรปราการ ๑๐๑๓๐

โทร. ๐๒-๔๖๒-๕๙๒๘,

๐๒-๘๑๖-๔๗๔๔

สถานีวิทยุชุมชนวัดจากแดง

FM ๙๖.๗๕ MHz

ออกอากาศทุกวัน

เวลา ๐๖.๐๐ น. - ๒๒.๓๐ น.

ผู้อุปถัมภ์การพิมพ์

พระครูธรรมธรสุนนต์ นนฺทีโก

พระมหาประนอม ฐมฺมาลงกาโร

คุณบุญล้อม~คุณพิรพร สุภาณุสนธิ์

สารบัญ

ประทีปนำทาง	๔
นานาปัญหา : คลายสงสัย	๖
ประวัติพุทธสาวก : ปฐมสาวก	๘
ความตาย	๑๕
พระสูตรที่น่าสนใจ :	
อักษณสูตร	๑๘
จริต หรือ จริยะะ	๒๑
โครงการส่งเสริมพระพุทธศาสนา ของวัดจากแดง	๓๐
รายชื่อเจ้าภาพถวายภัตตาหารเพล ประจำเดือน กรกฎาคม ๒๕๕๑	๓๒
การ์ตูนธรรม	๓๓

ประทับใจ น้ำตา

สมาชิกจุลสาร จากแดงสัมพันธ์

วันสำคัญวันหนึ่งในเดือนนี้ก็คือวันแม่แห่งชาตินั่นเอง ในฐานะที่พวกเราต่างก็มีแม่ด้วยกันทุกคน

ทางคณะผู้จัดได้เห็นความสำคัญถึงพระคุณแม่ จึงขอนำถ้อยคำเกี่ยวกับแม่ที่นำมาจากชาดก ซึ่งได้แสดงบทบาทของแม่ที่มีต่อลูก พร้อมกับบทกลอนที่แสดงถึงความรู้สึกที่ดี ที่อยู่ส่วนลึกในใจของแม่ที่มีต่อลูก มาฝากให้เพื่อนสมาชิกได้อ่านกัน เพื่อจะได้น้อมระลึกถึงคุณแม่ผู้มีพระคุณอันยิ่งใหญ่ที่มีต่อลูกจนกระทั่งถึงวันสิ้นลม จนได้ละจากไปจากโลกนี้

สุหทา มาตา

มารดาเป็นผู้ใจดี

ชยนุติ มาตา

มารดาเป็นผู้ให้เกิด

โปเสนุติ มาตา

มารดาเป็นผู้เลี้ยงดู

โคเปนุติ มาตา

มารดาเป็นผู้คุ้มครองรักษา

วิหณฺณนุติ มาตา

มารดาเป็นผู้เดือดร้อนเป็นห่วงเป็นใย

อนุกมฺปกา ปติฏฺฐา จ ปุพฺเพ รสทที จโน มคฺโค สคฺคสฺส โลกสฺ

มารดาเป็นผู้เป็นเอ็นดู เป็นที่พึ่ง เป็นผู้ให้รส (น้ำนม) มาก่อน เป็นทาง

แห่งโลกสวรรค์

“ยามแก่เฒ่า

หวังเจ้า

เฝ้ารับใช้

ยามป่วยไข้

หวังเจ้า

เฝ้ารักษา

เมื่อถึงยาม

ต้องตาย

วายชีวา

หวังลูกยา

ช่วยปิดตา

เมื่อสิ้นใจ”

พ่อแก่ - แม่เฒ่า

พ่อแม่อีกแก่เฒ่า
จะพบจะพ้องพาน
ใจจริงไม่เอยากจาก
แต่ซีพมิทหนทาน
ขอเถิดถ้าสงสาร
คนแก่ชะแรวัย
ไม่รักก็ไม่ว่า
ให้กินและให้นอน
เมื่อยามเจ้าโกรธซึ่ง
ร้องให้ยามป่วยไข้
เฝ้าเลี้ยงจนโตใหญ่
หวังเพียงจะได้ยล
ขอโทษถ้าทำผิด
ใจแท้มีแต่ความ
ต้นไม้ที่ใกล้ฝั่ง
วันหนึ่งคงล้มไป

จำจากเจ้าไม่อยู่นาน
เพียงเสี้ยววารของคืนวัน
เพราะยังเอยากเห็นลูกหลาน
ย่อมร้าวรานสลายไป
อย่ากล่าวขานให้เข้าใจ
คิดเผลอไพลเป็นแน่นนอน
เพียงเมตตาช่วยอาหาร
คลายทุกข์ผ่อนพอสุขใจ
ให้นึกถึงเมื่อเยาว์วัย
ได้ใครเล่าเฝ้าปลอบโยน
แม่เหนี่ยวยากก็ยอมทน
เติบโตจนสว่างาม
ขอให้คิดทุกทุกยาม
หวังติดตามช่วยอวยชัย
มีหรือหวังอยู่นานได้
ทิ้งฝั่งไว้ให้วังเวง

ด้วยความปรารถนาดี
จากคณะผู้จัดทำ

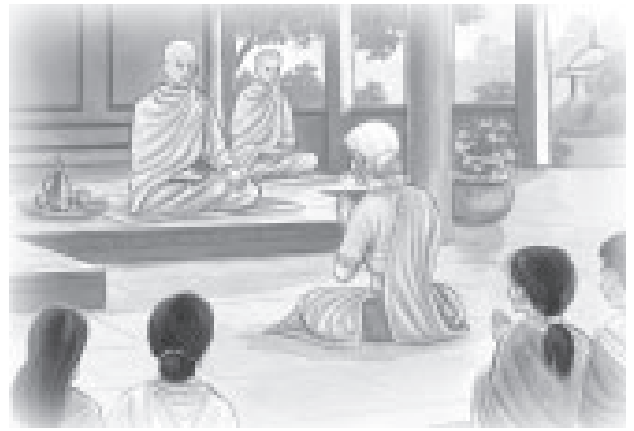
นานาปัญญา

ทลายสงสัย

ถาม มีคนบอกว่า เมื่อเรามีเคราะห์ก็ให้ไปสะเดาะเคราะห์หรือไปถวายสังฆทาน แล้วจะหมดเคราะห์จริงหรือเปล่าคะ

ตอบ บุคคลทั้งหลายส่วนมากเมื่อประสบกับความทุกข์ไม่ว่าจะเป็นทางกายหรือทางด้านจิตใจ มักจะเข้าใจว่าความทุกข์ที่ได้ประสบนั้น เป็นเคราะห์ไม่ดีหรือเป็นเพราะเจ้ากรรมนายเวรต่างๆ คอยปองร้าย ให้ได้รับความทุกข์ เข้าใจว่าเคราะห์หรือเจ้ากรรมนายเวรนั้นเป็นสิ่งที่ตัวตนที่มองไม่เห็น คอยจ้องทำลายสร้างความเดือดร้อนให้ผู้คนได้ประสบในสิ่งที่ไม่ดี อยากจะให้เข้าใจในเรื่องของความทุกข์ ความสุขที่เราทั้งหลายต่างประสบในชีวิตนั้นว่า ไม่ใช่เคราะห์ แต่เป็นเรื่องของกรรม และกรรมนี้ไม่ใช่เกิดจากคนอื่น แต่เกิดจากตัวของเราเอง คือเป็นการกระทำกรรมของเราในอดีตที่ผ่านมาและในปัจจุบันของเรานั้นเอง เพราะในสังสารวัฏที่มีการเวียนว่ายตายเกิดอันยาวนานนี้ เมื่อได้อัตภาพมา เช่นการได้เกิดเป็นมนุษย์แล้ว ย่อมทำกรรมต่างๆ ทั้งความดีและความชั่วคละเคล้าปะปนกันไปตลอด เหมือนเราในชาตินี้นับตั้งแต่เด็กเล็กเป็นต้นมาจนเติบโตใหญ่ ได้ทำกรรมต่างๆ มากมายทั้งความดีและชั่ว มีปาณาติบาต เป็นต้น ความดีและความชั่วนั้นแหละย่อมส่งผลให้ได้รับความสุขและความทุกข์ ถ้ากรรมดีส่งผล ก็จะได้รับความสุขไม่ว่าจะเป็นทางกายหรือทางจิตใจ ตลอดถึงให้ได้รับวัตถุสิ่งของต่างๆ เหล่านี้ ล้วนเป็นผลของกรรมดี และถ้ากรรมไม่ดีส่งผล ก็จะได้รับทุกข์ไม่ว่าจะเป็นทางกายหรือทางใจ ตลอดถึงต้องสูญเสียวัตถุสิ่งของต่างๆ เหล่านี้ล้วนเป็นผลของกรรมไม่ดีคือกรรมชั่ว

ฉะนั้นทั้งสิ่งดีและสิ่งไม่ดีที่เรากำลังประสบอยู่ในปัจจุบันชาตินี้ เป็นผลของการกระทำของเราทั้งสิ้น ขณะที่เรากำลังทำความดีในปัจจุบัน เป็นการเปิดโอกาสให้กรรมดีที่เคยทำไว้ในอดีตได้ส่งผล ในด้านไม่ดีก็เหมือนกัน ถ้าปัจจุบันทำแต่สิ่งที่ไม่ดีโดยมาก ก็ย่อมเปิดโอกาสให้กรรมชั่วในอดีตได้โอกาสส่งผล

ทั้งกรรมดีและกรรมชั่วที่เคยทำไว้แล้วเมื่อได้โอกาสย่อมต้องส่งผลแน่นอน เพราะฉะนั้นเมื่อเราได้กระทำทั้งกรรมดีและกรรมชั่วไว้ ก็จะต้องรับผลของกรรมที่ได้ทำไว้ทีเดียว ทั้งทุกข์และสุขที่เรากำลังประสบนั้น

กรรมที่ทำไว้ในอดีตก็มีส่วนเกี่ยวข้อง หากมีสิ่งทีนอกจากกรรมชั่วที่เคยทำไว้ คอยทำลายไม่ ถ้าต้องการให้กรรมดีในอดีตได้ส่งผล ปัจจุบันก็ต้องทำแต่ความดี เพื่อเปิดโอกาสให้เขาได้ส่งผล ละความชั่วเพื่อปิดโอกาสไม่ให้เขาได้ส่งผล

ถ้าทราบใดที่เรากระทำทั้งความดีและความชั่วอย่างนี้ ก็จะต้องประสบทั้งทุกข์และสุขอยู่เรื่อยไป เมื่อต้องประสบสุขหรือทุกข์ก็ให้คิดว่าเป็นผลของการกระทำของเราไม่ใช่เคราะห์ และตั้งใจว่าต่อจากนี้เราจะทำแต่ความดี เลิกทำสิ่งที่ไม่ดี ละสิ่งที่ไม่ดี เพื่อจะได้รับแต่สิ่งที่ดี แต่ถ้าอยากจะหมดกรรมจริง ๆ ก็ต้องเจริญวิปัสสนาจนกระทั่งเป็นพระอรหันต์ พระอรหันต์ทำอะไรก็ไม่เป็นกรรม เพราะกิเลสที่จะเป็นเหตุให้ทำกรรมถูกละจนหมดไม่มีเหลือ และเมื่อพระอรหันต์ดับขันธปรินิพพานแล้ว ก็ไม่ต้องเกิดอีก

การถวายเป็นสังฆทาน เป็นการทำความดี, เป็นบุญกุศลที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน, เป็นกรรมใหม่ มีส่วนช่วยเปิดช่องให้กรรมดีที่เคยทำไว้ในอดีตได้ส่งผล ทั้งยังจะให้ผลในอนาคตอีกด้วย นอกจากทำหน้าที่ดังกล่าวแล้ว ยังปิดช่องไม่ให้กรรมชั่วที่เคยทำไว้ในอดีตได้มีโอกาสส่งผล การที่จะไปทำให้กรรมชั่วที่เคยทำไว้ในอดีตนั้นหมดไปไม่ได้ อย่างดีก็แค่ระยะหนึ่ง ตราบเท่าที่ยังทำบุญกุศลต่อเนื่องไปเรื่อย ๆ

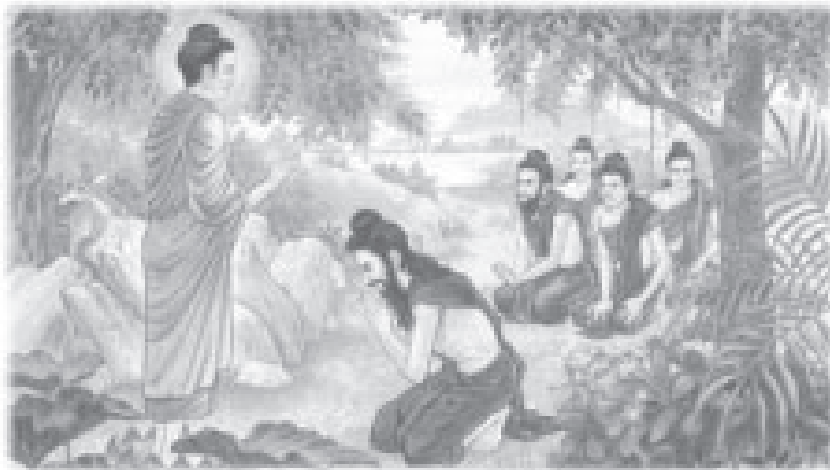
กรรมดีที่ทำเอาไว้ก็เป็นเรื่องของกรรมดี กรรมชั่วที่ทำเอาไว้ก็เป็นเรื่องของกรรมชั่ว ไม่สามารถไปลบล้างกันได้ เหมือนกับเอาน้ำสะอาดมาชำระล้างสิ่งสกปรก เมื่อสิ่งสกปรกหมดไปแล้วก็เหลือแต่ความสะอาด เรื่องของกรรม ไม่ใช่พิธีกรรมในศาสนาพราหมณ์ที่มีการล้างบาปหรือลอยบาปได้ เมื่อล้างบาปหรือลอยบาปแล้ว บาปที่เคยทำไว้ก็เป็นหมดไป ไม่มีเหตุผล

เมื่อสร้างเหตุแล้วจะไม่ได้รับผล จะเป็นไปได้ได้อย่างไร แต่ถ้าต้องการจะให้ไม่มีกรรมก็มีทางออกให้ ก็คือต้องเจริญวิปัสสนาจนกระทั่งเป็นพระอรหันต์นั้นแหละ จึงจะหมดกรรมได้ เพราะกรรมไปสร้างวิบาก เมื่อมีวิบากก็ต้องรับผลที่เกิดจากกรรม ดังพระบาลีที่ว่า

ยาทิสฺส ลภเต พิชฺชํ ตาทิสฺส ลภเต ผลํ
กลุยานการี กลุยานํ ปापการี จ ปापกํ
ปลุกพืชชนิดใดไว้ ย่อมได้ผลชนิดนั้น
ทำกรรมดี ย่อมได้ผลดี ทำชั่ว ย่อมได้ผลชั่ว

ประวัติพุทธสาวก

ปฐมสาวก

เรื่องพระอัญญาโกณฑัญญะเถระ เอตทัคคะด้านรัตตัญญู

จริงอยู่ เว้นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสีย สาวกอื่นชื่อว่าผู้บวชก่อนท่าน พระอัญญาโกณฑัญญะเถระไม่มี เพราะเหตุนั้น พระเถระย่อมรู้ราตริตลอดกาล นาน จำเดิมตั้งแต่บวช เหตุนี้ท่านจึงชื่อว่าเป็นรัตตัญญู

เพราะท่านแทงตลอดธรรมก่อนใครทั้งหมด ท่านรู้ราตรีที่รู้แจ้งธรรมนั้น มานาน แม้เพราะเหตุนี้ ท่านจึงชื่อว่า รัตตัญญู

อีกอย่างหนึ่ง การกำหนดคืนและวันของท่านผู้สิ้นอาสวะทั้งหลายเป็น ของปรากฏชัด

และพระอัญญาโกณฑัญญะเถระนี้ เป็นผู้สิ้นอาสวะก่อน

เพราะเหตุนี้ พระอัญญาโกณฑัญญะนี้แลเป็นผู้เลิศ เป็นยอดคนแรก เป็นผู้ประเสริฐสุดแห่งเหล่าสาวกผู้รัตตัญญู แม้ด้วยประการอย่างนี้

เหตุที่ได้นามว่า อัญญาโกณฑัญญะ

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า อญฺญณฺณาติ วต โภ โกณฑฺทญฺญเณว อญฺญณฺณาติ วต โภ โกณฑฺทญฺญเณว อิติ หิทฺถํ อายสฺมโต โภณฑฺทญฺญณฺณสฺส อญฺญาโกณฑฺทญฺญ โยญฺเตว นามํ อโหสิ

โกณฑัญญะรู้ทั่วแล้วหนอ โกณฑัญญะรู้ทั่วแล้วหนอ เพราะเหตุนี้แล
ท่านพระโกณฑัญญะ จึงได้มีชื่อว่า อัญญาโกณฑัญญะ ดังนี้

จะขอกล่าวปัญหากรรมของพระเถระนี้ มีเรื่องที่จะกล่าวตามลำดับ
ดังต่อไปนี้ :-

ก็พระเถระนี้ ได้กระทำความปรารถนาครั้งก่อนให้เป็นความปรารถนา
อันยิ่งใหญ่ในครั้งพระพุทธเจ้า พระองค์ไหน? พระพุทธเจ้าทรงพระนามว่า
ปทุมุตตระ

ท่านบวชเมื่อไร?

ท่านบรรลุลหกรรมครั้งแรกเมื่อไร?

ได้รับสถาปนาในตำแหน่งเมื่อไร ?

ปลายแสนกัปแต่ภัทรกัปนี้ พระพุทธเจ้าทรงพระนามว่าปทุมุตตระ อุบัติ
ขึ้นในโลก เมื่อพระองค์ตรัสรู้พระสัพพัญญุตญาณเสด็จจากมหาโพธิบัลลังก์
พวยกพระบาทขึ้นเพื่อวางบนมหาปฐพีดอกปทุมขนาดใหญ่ผุดขึ้นรับพระบาท

พระผู้มีพระภาคเจ้านั้นทรงอุบัติขึ้นในโลกอย่างนี้ มีภิกษุแสนรูปเป็น
บริวาร เสด็จเที่ยวภิกษาในคามนิคมและราชธานีเพื่อสงเคราะห์มหาชน เสด็จ
ถึงกรุงหงสาวดี มหาราชผู้เป็นพระพุทธบิดา ทรงทราบข่าวว่าพระศาสดานั้น
เสด็จมา จึงได้เสด็จออกไปต้อนรับ

พระศาสดาได้ตรัสธรรมกถาแด่พระพุทธบิดา

จบเทศนาบางพวกเป็นพระโสดาบัน บางพวกเป็นพระสกทาคามี บางพวก
เป็นพระอนาคามี บางพวกบรรลुพระอรหัต

พระราชาทรงนิมนต์พระทศพลเพื่อเสวยภัตตาหารในวันรุ่งขึ้น ในวัน
รุ่งขึ้น ทรงให้แจ้งเวลา (ภัตตาหาร) ได้ถวายมหาทานในพระราชนิเวศน์ของ
พระองค์แด่พระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้มีภิกษุแสนรูปเป็นบริวาร

พระศาสดาทรงกระทำภัตตานุโมทนาแล้วเสด็จไปพระวิหารตามเดิม

โดยทำนองนั้นนั่นแล ได้ถวายทานตลอดกาลยี่ดียวานาน คือ วันรุ่งขึ้น
ชาวเมืองถวาย วันรุ่งขึ้น (ต่อไป) พระราชาถวาย

ครั้งนั้น พระเถระนี้บังเกิดในตระกูลคฤหบดีมหาศาล กรุงหงสาวดี
วันหนึ่ง ในเวลาที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรม เห็นชาวกรุงหงสาวดี
ต่างถือของหอมและดอกไม้ เป็นต้น ผู้น้อมไปโอนไป เจื่อมไป ทางพระพุทธเจ้า
พระธรรมและพระสงฆ์ แล้วได้ไปยังที่แสดงธรรมพร้อมกับมหาชนนั้นนั้นแล

สมัยนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงพระนามว่า ปทุมุตตระ ทรงสถาปนา
ภิกษุรูปหนึ่ง ผู้แทงตลอดธรรมก่อนในพระศาสนาของพระองค์ ไว้ในตำแหน่ง
เอตทัคคะ

กุลบุตรนั้นได้สดับเหตุนี้แล้ว คิดว่าภิกษุนี้เป็นผู้ใหญ่หนอ

ได้ยินว่าเว้นพระพุทธเจ้าเสีย ผู้อื่นชื่อว่าผู้แทงตลอดธรรมก่อนกว่าภิกษุ
นี้ย่อมไม่มี แม้เราพึงเป็นผู้สามารถแทงตลอดธรรมก่อน ในศาสนาของ
พระพุทธเจ้าพระองค์หนึ่งในอนาคต

ในเวลาจบเทศนาจึงเข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า นิมนต์ว่า พຽຽນຂໍ
พระองค์โปรดทรงรับการศึกษาของข้าพระองค์

พระศาสดาทรงรับนิมนต์แล้วกุลบุตรนั้นถวายอภิวัตพระผู้มีพระภาคเจ้า
แล้วกระทำประทักษิณแล้วไปยังที่อยู่ของตน ประดับที่ประทับนั่งสำหรับ
พระพุทธเจ้าด้วยของหอมและพวงมาลัย เป็นต้น ให้จัดของควรเคี้ยวและควร
บริโภคอันประณีต ตลอดคืนยังรุ่ง

ล่วงราตรีนั้นได้ถวาย
ข้าวสาลีหอม มีแกงและกับข้าว
ต่าง ๆ รส มีข้าวยาคุ และของ
เคี้ยวอันวิจิตรเป็นบริวารแต่
พระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้มีภิกษุ
๑๐๐,๐๐๐ รูปเป็นบริวารในที่อยู่
ของตน ในเวลาเสร็จภักติกิจ ได้
วางผ้าคู่พอทำจีวรได้สามผืนใกล้

พระบาทของพระตถาคต คิดว่าเราไม่ได้ขอเพื่อประโยชน์แก่ตำแหน่งเล็กน้อย

เราปรารถนาตำแหน่งใหญ่จึงขอ แต่เราไม่อาจให้ท่านเพียงวันเดียวเท่านั้นแล้ว
ปรารถนาตำแหน่งนั้น จึงคิด (อีก) ว่า จักถวายทานตลอด ๗ วันติดต่อกันไป
แล้วจึงจักปรารถนา

โดยทำนองนั้นนั่นเอง เขาจึงถวายมหาทาน ๗ วัน ในเวลาเสร็จภัตกิจ
ได้ให้เปิดคลังผ้าawangผ้าเนื้อละเอียดอย่างดีเยี่ยม ไว้ใกล้พระบาทแห่งพระพุทธเจ้า
ให้ภิกษุ ๑๐๐,๐๐๐ รูป ครองไตรจีวรแล้วเข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้ากราบทูลว่า
ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ท้าย ๗ วันแต่วันนี้ ข้าพระองค์พึงเป็นผู้สามารถบวชใน
ศาสนาของพระพุทธเจ้าผู้จะอุบัติในอนาคตแล้วรู้แจ้งได้ก่อนเหมือนภิกษุนี้ แล้ว
หมอบสรีระลงใกล้พระบาทของพระศาสดา

พระศาสดาทรงสดับคำนั้นแล้ว ทรงส่งอนาคตังสญาณไปตรวจดูว่า
กุลบุตรนี้ได้กระทำบุญญาธิการไว้มากความปรารถนาของเธอจักสำเร็จไหมหนอ
เมื่อทรงรำลึกก็ทรงเห็นความสำเร็จ

จริงอยู่ เมื่อพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ทรงรำพึงถึงอดีต อนาคต หรือ ปัจจุบัน
ย่อมไม่มีอะไรขัดขวางเลย

เหตุที่เป็นอดีตหรือเหตุที่เป็นอนาคต ที่เป็นไปในภายในระหว่างแสน
โกฏิกัปเป็นอันมากก็ดี ปัจจุบันระหว่างแสนจักรวาลก็ดี ย่อมเนื่องด้วยการนึก
เนื่องด้วยมนสิการทั้งนั้น

พระผู้มีพระภาคเจ้านี้ ได้ทรงเห็นเหตุนี้ ด้วยญาณที่ไม่มี ใครงั้น ให้เป็น
ไปได้ว่า ในอนาคต ในที่สุดแสนกัป พระพุทธเจ้าทรงพระนามว่า โคตมะ จัก
อุบัติขึ้นในโลก ครั้งนั้นความปรารถนาของกุลบุตรนี้จักสำเร็จ

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสกะกุลบุตรนั้นอย่างนี้ว่า ดูก่อน
กุลบุตรผู้เจริญในอนาคต ในที่สุดแสนกัป พระพุทธเจ้าทรงพระนามว่าโคตมะ
จักอุบัติขึ้นในโลก ท่านจักดำรงอยู่ในโสดาปัตติผล อันถึงพร้อมด้วยนัยพันนัย
พร้อมด้วยพรหม ๑๘ โภคิ เวลางบพระธรรมจักกัปวัตตตณสูตรอันมีวนรอบ ๓
ด้วยการแสดงธรรมครั้งแรกของพระโคตมพุทธเจ้านั้น

พระศาสดาครั้นทรงพยากรณ์กุลบุตรนั้นดังนี้แล้ว ทรงแสดงธรรม ๘๔,๐๐๐ พระธรรมชั้นตรี แล้วปรินิพพานด้วยอนุปาติเสสนิพพานธาตุ สรีระของพระองค์ผู้ปรินิพพานแล้ว ได้เป็นแท่งอันเดียวกันเหมือน ก้อนทองฉะนั้น

ก็ชนทั้งหลายได้สร้างเจดีย์บรรจุพระสรีระของพระองค์ สูง ๗ โยชน์ อิฐทั้งหลายล้วนแล้วด้วยทองคำชนทั้งหลายใช้หรรดลและมโนศิลาแทนดินเหนียว ใช้น้ำมันงาแทนน้ำ ในเวลาที่พระพุทธเจ้าทั้งหลาย ยังทรงพระชนม์อยู่รัศมีแห่งพระสรีระแผ่ไป ๑๒ โยชน์

ก็เมื่อพระพุทธเจ้าทั้งหลายปรินิพพานแล้ว รัศมีนั้นชานออกปกคลุมที่ ร้อยโยชน์โดยรอบ

เศรษฐีนั้นให้สร้างของควรรค่าเท่ารัตนะพันดวงล้อมเจดีย์บรรจุพระสรีระ ของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย

ในวันประดิษฐานพระเจดีย์ ให้สร้างเรือนแก้วภายในเจดีย์

เศรษฐีนั้นกระทำกัลยาณกรรม ล้วนแล้วด้วยทานใหญ่โตถึงแสนปี เคลื่อนจากอัทธภาพนั้นแล้วบังเกิดในสวรรค์

เมื่อเศรษฐีนั้นท่องเที่ยวอยู่ในเทวดาและมนุษย์ทั้งหลายนั้นเอง ล่วงไป ๙๙,๙๐๙ กัป เมื่อกาลล่วงไปเท่านี้ ในท้ายกัปที่ ๙๑ จากภัทรกัปนี้ กุลบุตรนี้ บังเกิดในเรือนแห่งกุฎุมพี ในรามคามใกล้ประตูกรุงพันธุมดี ได้นามว่า มหากาล ส่วนน้องชายของท่านนามว่า จุลกาล

สมัยนั้น พระโพธิสัตว์พระนามว่า วิปัสสี จุตติจากดุสิตบุรีบังเกิดใน พระครรภ์ของพระอัครมเหสีของพระเจ้าพันธุมะ กรุงพันธุมดี บรรลุ พระสัพพัญญุตญาณโดยลำดับ อันทำวมหาพรหมอาราธนา เพื่อประโยชน์แก่ การแสดงธรรม จึงดำริว่า เราจักแสดงธรรมแก่ใครก่อนหนอ ทรงเห็นพระราช กุมารทรงพระนามว่า ชันฑะ ผู้เป็นพระกนิษฐาของพระองค์ และบุตรบุโรหิต ชื่อ ติสสะ ว่าเป็นผู้สามารถตรัสรู้ธรรมก่อน จึงทรงดำริว่า เราจักแสดงธรรมแก่ชน

ทั้งสองนั้น และจักสงเคราะห์พระพุทธบิดา
จึงเสด็จเหาะมาจากโพธิ์มณฑลสถาน ลงที่
เขมมิคทายวัน รับสั่งให้เรียกคนทั้ง ๒ นั้น
มาแล้วแสดงธรรม

ในเวลาจบเทศนา คนทั้งสองดำรง
อยู่ในพระอรหัตผลพร้อมกับชาวโลก
๘๔,๐๐๐ คน

อีกพวกหนึ่ง ผู้บวชตามในเวลา
พระองค์เป็นพระโพธิสัตว์ ฟังเรื่องนั้นแล้ว
ก็มาเฝ้าพระศาสดา ฟังธรรมเทศนา ดำรง
อยู่ในพระอรหัตผล

ณ ที่นั่นเอง พระศาสดาทรงสถาปนาพระชัณศเถระไว้ ในตำแหน่ง
พระอัครสาวกรูปที่ ๑ ทรงสถาปนาพระติสสเถระไว้ในตำแหน่งอัครสาวกรูปที่ ๒

ฝ่ายพระราชา ทรงสดับเรื่องนั้นแล้ว ทรงพระดำริว่าจักเยี่ยมบุตร จึง
เสด็จไปพระราชอุทยาน ทรงสดับพระธรรมเทศนา ดำรงอยู่ในรัตนะ ๓ นิมนต์
พระศาสดาเพื่อเสวยภัตตาหาร ถวายบังคมแล้ว กระทำประทักษิณแล้วเสด็จกลับ
พระองค์ขึ้นสู่ปราสาทอันประเสริฐแล้วประทับนั่ง ทรงดำริว่า บุตรคนโตของเรา
ออกบวชเป็นพระพุทธเจ้า บุตรคนที่ ๒ ของเราก็เป็นอัครสาวกบุตรปุโรหิต เป็น
สาวกที่ ๒ และภิกษุที่เหลือเหล่านี้ ในเวลาเป็นคฤหัสถ์ เทียบแวดล้อมบุตรของ
เราเท่านั้น ภิกษุเหล่านี้ ทั้งเมื่อก่อน ทั้งบัดนี้เป็นภาระของเราผู้เดียว เราเท่านั้น
จักบำรุงภิกษุเหล่านั้น ด้วยปัจจัย ๔ จักไม่ให้โอกาสแก่คนเหล่านี้ จึงให้สร้าง
รั้วไม้ตะเคียนสองข้าง ตั้งแต่ซุ้มประตูพระวิหารจนถึงทวารพระตำหนักพระราช-
นิเวศน์ ให้ปิดด้วยผ้า ให้สร้างเพดานพวงดอกไม้ต่าง ๆ แม้ขนาดต้นตาล วิจิตร
ด้วยดาวทองห้อยเป็นระย้า ให้ลาดพื้นล่างด้วยเครื่องลาดอันวิจิตร ให้ตั้งหม้อน้ำ
เต็มไว้ใกล้กอมาลัยและของหอมทั้งสองข้าง วางดอกไม้ไว้ระหว่างของหอม

และวางของหอมไว้ในระหว่างดอกไม้ เพื่อให้กลิ่นตลบตลอดทาง แล้วกราบทูล
เวลาแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า

พระผู้มีพระภาคเจ้าอันหมู่ภิกษุแวดล้อมแล้วเสด็จไปสู่พระราชมณเฑียร
กระทำภัตกิจแล้ว กลับมายังวิหาร ภายในมานั้นแหละ

ใครๆ อื่น แม้จะดูก็ยังไม่ได้ แล้วโฉนจะได้อวายภิกษาหารและการบูชาเล่า
ชาวพระนครคิดว่าเมื่อพระศาสดาเสด็จอุบัติขึ้นในโลก เป็นเวลา ๗ ปี
๗ เดือน ในวันนี้ พวกเราก็ยังไม่ได้เฝ้า จะป่วยกล่าวไปโยที่จะได้อวายภิกษา
กระทำการบูชาหรือฟังธรรมเล่า พระราชายึดถือว่า พระพุทธเจ้าเป็นของเรา
พระสงฆ์เป็นของเราจึงทรงบำรุงด้วยพระองค์เองผู้เดียว พระศาสดาเมื่อเสด็จ
อุบัติ ก็อุบัติเพื่อประโยชน์แก่โลกพร้อมด้วยเทวโลก หาอุบัติเพื่อประโยชน์แก่
พระราชาเท่านั้นไม่ นรกเป็นของร้อนสำหรับพระราชาพระองค์เดียว สำหรับชน
เหล่าอื่นเป็นเหมือนดอกกุบลเขียวก็หาไม่ เพราะฉะนั้น เราจะกราบทูลพระราชา
อย่างนี้ว่า ถ้าพระราชาจะประทานพระศาสดาแก่พวกเราไซ้ร้ ข้อนั้นเป็นการดี
ถ้าไม่ให้ พวกเราจะรบกับพระราชาแล้วรับสงฆ์ไปกระทำบุญมีทานเป็นต้น ก็แล
ชาวพระนครล้วนๆ ไม่อาจทำอย่างนี้ได้ พวกเราจะยึดเอาแม้คนผู้เป็นหัวหน้าไว้
คนหนึ่ง

ดังนี้แล้วจึงเข้าไปหาเสนาบดีบอกความนั้นแก่ท่าน แล้วกล่าวว่า
นายท่านเป็นฝ่ายของเรา หรือฝ่ายพระราชา เสนาบดีกล่าวว่า เราจะเป็นฝ่ายท่าน
ก็แต่ว่า พวกท่านต้องให้เรารวันแรก

ชาวพระนครก็รับคำ

เหตุการณ์จะเป็นอย่างไรต่อไปโปรดติดตามฉบับหน้า

ความตาย

มรณะ แปลว่า จูติ หรือ ดับ หรือ ตาย แบ่งได้เป็น ๓ ประเภท คือ

๑. ขณิกมรณะ การดับของรูปนามตามนัยของอุปปาตะ (เกิดขึ้น) จูติ (ตั้งอยู่) ภังคะ (ดับไป)

๒. สมมติมรณะ การดับ การตาย ของคน ของสัตว์ อันเป็นโฆหารของโลกที่ใช้ กันทั่วๆ ไปอยู่เสมอ

๓. สมุจเฉทมรณะ การปรินิพพาน ของพระอรหันต์

มรณะ, จูติ, หรือดับ ที่จะกล่าวนี้ จะ ขอกกล่าวถึง สมมติมรณะ และ สมุจเฉทมรณะ รวม ๒ ประเภทเท่านั้น ส่วน ขณิกมรณะไม่เกี่ยวข้องที่จะต้องพูดถึงในที่นี้

สมมติมรณะ คือ ความตายของคนและสัตว์นั้น หมายถึง การสิ้นไปแห่ง อนุบาลธรรม ๓ ประการ คือ

๑. ความสิ้นไป หหมดไปแห่งอายุ คือ กัมมชรูป (รูปที่เกิดขึ้นจากกรรม)

๒. ความสิ้นไป หหมดไปแห่งอุสมাতেโช ซึ่งเป็นธาตุไฟที่ยังความอบอุ่น ให้แก่ร่างกาย

๓. ความสิ้นไป หหมดไปแห่งวิญญาณ คือ ภาวังคจิต (เฉพาะข้อนี้ ต้องเว้น อสังขณัตต เพราะไม่มีวิญญาณ)

ความตายที่อุบัติขึ้นนั้นมี ๔ ประการ ได้แก่

(๑) อายุกขยมรณะ ตายเพราะสิ้นอายุ

(๒) กัมมัคขยมรณะ ตายเพราะสิ้นกรรม

(๓) อุกยักขยมรณะ ตายเพราะสิ้นทั้ง ๒ อย่าง (คือสิ้นทั้งอายุและสิ้นทั้งกรรม)

(๔) อุปัจเฉทมรณะ ตายโดยยังไม่ทันสิ้นอายุ และสิ้นกรรม

อายุกขยมรณะ ตายเพราะสิ้นอายุ ๑,

กัมมัคขยมรณะ ตายเพราะสิ้นกรรม ๑

และอุภยัภยฆมรณะ ตายเพราะสิ้นทั้งอายุสิ้นทั้งกรรม ๑
มรณะทั้ง ๓ อย่างนี้เรียกว่า กาลมรณะ คือ ถึงกาลเวลาที่ควรตาย
ส่วนอุปัจเจทกมรณะ ตายโดยยังไม่ทันสิ้นอายุและสิ้นกรรมนั้น เรียกว่า
อกาลมรณะ คือยังไม่ถึงกาลเวลาที่ควรตาย แต่มาตายลงเพราะภัยเพราะอันตราย
อย่างไรใดอย่างหนึ่ง

๑. อายุภยฆมรณะ

การตายเพราะสิ้นอายุ นั้น หมายถึง ตายเมื่อแก่ คือ ถึงซึ่งความชราแล้ว
จึงตาย เพราะสังขารร่างกายได้ดำรงคงอยู่มานานพอควรแล้ว ก็ย่อมเสื่อมโทรม
ลงจนถึงวาระที่แตกดับทำลายไป

ในสมัยพุทธกาล คนเรามีอายุ ๑๐๐ ปี โดยประมาณ นับแต่สมเด็จพระ-
สัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จดับขันธเข้าสู่ปรินิพพานแล้วอายุคนก็ลดน้อยลงในอัตรา ๑๐๐
ต่อ ๑ คือ กาลเวลาล่วงไป ๑๐๐ ปี อายุขัย หรืออายุกัปป์ของคนเราก็ตดน้อยลงไป
๑ ปี จนถึงบัดนี้กาลเวลาได้ล่วงเลย ๑๐๐ ปี ไปถึง ๒๕ รอบแล้ว อายุขัย อายุกัปป์
ก็ลดลง ๒๕ ปี ดังนั้นอายุขัยของคนในปัจจุบันจึงประมาณ ๗๕ ปีเท่านั้น ถ้าผู้ใดอยู่ถึง
๗๕ ปี แม้จะน้อยไปหน่อย หรือมากไปสักนิดแล้วจึงตาย ดังนี้เรียกว่าตายเพราะ
สิ้นอายุ

อีกนัยหนึ่ง ท่านกล่าวว่า การตายของปุถุชนทั้งหลาย ตลอดจนการตาย
ของพระเสกขบุคคล นั้นแหละ จึงเรียกว่า อายุภยฆมรณะ ตายเพราะสิ้นอายุ

๒. กัมมัภยฆมรณะ

ตายเพราะสิ้นกรรม หมายถึงว่า ผู้ที่ตายนั้นอายุยังน้อย ยังเป็นเด็ก เป็น
หนุ่มเป็นสาวอยู่ยังไม่ถึงอายุขัยก็มาตายลงเป็นอันหมดกรรมที่จะต้องได้รับในชาตินี้
แต่เพียงเท่านี้ ดังที่กล่าวกันธรรมดาสามัญว่า หมดเวรหมดกรรมกันเสียที หรือว่า
ผู้ที่ตายนั้นมีอายุมากมายจนแก่หง่อมหนักหนาจึงได้ตาย การที่ได้อยู่จนถึงกับแก่
หง่อม งกๆ เงินๆ หลงๆ ลืมๆ เช่นนี้ ก็เพราะยังไม่หมดกรรม ที่ตนจะต้องได้รับ
ในชาตินี้ (แม้จะหมดอายุขัยแล้วก็ตาม) จึงต้องทนทุกข์อยู่ไปจนกว่าจะตาย ที่
เรียกกันว่า หมดบุญ ก็คือสิ้นกรรม นั้นเอง

อีกนัยหนึ่ง ท่านกล่าวว่า พระอรหันต์ทั้งหลายที่เข้าสู่ปรินิพพานนั้นแหละ เป็นการตายอย่างกัมมัคขยมรณะโดยตรง เพราะท่านสิ้นกรรมหมดกรรมโดยแท้ เป็นการสิ้นกรรมหมดกรรมอย่างเด็ดขาด เป็นสมุจเฉทจริง ๆ ไม่เหมือนกับที่กล่าว ในวรรคต้นอันเป็นการสิ้นกรรมหมดกรรมเฉพาะภพนั้นชาตินั้นแต่ชาติเดียว อันเป็นการกล่าวได้โดยปริยาย หาใช่หมดกรรมสิ้นกรรมโดยแท้ไม่

๓. อุภยักขยมรณะ

ตายเพราะสิ้นทั้งอายุ และสิ้นทั้งกรรม หมายถึงว่า ไม่ได้ตายแต่เด็กแต่เล็ก ต่อเมื่อถึงอายุขัยจึงตาย ประจวบกับหมดกรรมด้วยพอดี ไม่ต้องทรมานรับกรรม ใช้กรรมจนแก่หง่อมดังกล่าวแล้วในข้อต้น ดังนี้แหละที่เรียกว่า อุภยักขยมรณะ

อีกนัยหนึ่ง ท่านกล่าวว่า การปรินิพพานของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และการปรินิพพานของ พระปัจเจกพุทธเจ้า ๒ พระองค์เท่านั้นแหละ จึงจะเรียกได้ว่าเป็น อุภยักขยมรณะ เพราะท่านต้องอยู่จนถึงอายุขัย (ที่มีเงื่อนไข) แม้ใครจะประทุษร้ายอย่างไร ก็ไม่ทำให้ตายได้ และท่านเป็นผู้ที่หมดกรรมแล้วโดยสิ้นเชิง

๔. อุปัจเจทกมรณะ

ตายโดยยังไม่ทันสิ้นอายุและสิ้นกรรม เพราะมีภัย มีอันตรายอย่างหนึ่ง อย่างไม่ทราบกวन्दัตรอนทอนอายุให้ขาดลงไป ภัยหรืออันตรายที่มาทำให้ถึงตาย เช่น คัสตราวุธ ภูควางยาเบื่อ ภูกลสัตว์อื่นทำร้าย ภูกรถทับ ไฟครอก จมน้ำ อดน้ำ อดข้าว เป็นโรค ตลอดจนตายด้วยแรงโลภะ แรงโทสะ เหล่านี้เป็นต้น ไม่ได้ตายอย่างปกติ ธรรมดาสามัญญเหมือน ๓ อย่างตรงข้างต้นนั้น จึงได้เรียกว่าเป็น อุปัจเจทกมรณะ ซึ่งจัดเป็นอกาลมรณะ เพราะว่าถ้าหากว่าไม่ได้รับภยันตราย เช่นนั้น อาจจะไม่ถึงแก่กรรมก็ได้

ก่อนที่สัตว์จะถึงแก่กรรม ไม่ว่าจะมรณะอย่างไรอย่างหนึ่งใน ๔ อย่าง ที่กล่าวแล้วนี้ จะต้องมรมรณาสันนวิธิ (วิธิจิตที่เกิดขึ้นในเวลาใกล้จะตาย) เกิดขึ้น ทุกตัวสัตว์ เว้นอสังขญัตตพรหม แต่อย่างเดียวกันเท่านั้น ที่ก่อนจุติไม่มีมรณาสันนวิธิ เพราะอสังขญัตตพรหม ไม่มีจิต จึงไม่มีวิธิจิต

พระสูตรที่บำสไบ

อักษณสูตร

[๑๑๙] ดูกรภิกษุทั้งหลาย ปุถุชน
ผู้ไม่ได้สดับ ย่อมกล่าวว่า โลกได้ขณะจึง
ทำกิจฯ แต่เขาไม่รู้ขณะหรือมิใช่ขณะ

ดูกรภิกษุทั้งหลาย กาลมิใช่ขณะ
มิใช่สมัยในการอยู่ประพฤติพรหมจรรย์
๘ ประการนี้ ๘ ประการเป็นไฉน

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ตถาคตอุบัติ

ขึ้นแล้วในโลกนี้เป็นพระอรหันต์ ตรัสรู้เองโดยชอบ ถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะ
เสด็จไปดีแล้ว ทรงรู้แจ้งโลกเป็นสารถีฝึกบุรุษที่ควรฝึก ไม่มีผู้อื่นยิ่งกว่า เป็น
ศาสดาของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย เป็นผู้เบิกบานแล้วเป็นผู้จำแนกธรรม และ
ธรรมอันพระผู้มีพระภาคยอมทรงแสดง นำความสงบมาให้เป็นไปเพื่อปรินิพพาน
ให้ถึงการ ตรัสรู้ อันพระสฤตเจ้าประกาศแล้ว แต่บุคคลผู้นี้เข้าถึงนรกเสีย

ดูกรภิกษุทั้งหลาย นี้มิใช่ขณะ มิใช่สมัยในการอยู่ประพฤติพรหมจรรย์ข้อที่ ๑ฯ

อีกประการหนึ่ง ตถาคตอุบัติขึ้นในโลก ฯลฯ เป็นผู้จำแนกธรรม และธรรม
อันพระผู้มีพระภาคยอมทรงแสดง... แต่บุคคลผู้นี้เข้าถึงกำเนิดสัตว์ดิรัจฉานเสีย

ดูกรภิกษุทั้งหลาย นี้มิใช่ขณะ มิใช่สมัยในการอยู่ประพฤติพรหมจรรย์ข้อที่ ๒ฯ

อีกประการหนึ่ง ฯลฯ แต่บุคคลนี้ไปเกิดเป็นเปรตเสีย

ดูกรภิกษุทั้งหลายนี้ มิใช่ขณะ มิใช่สมัยในการอยู่ประพฤติพรหมจรรย์ข้อที่ ๓ฯ

อีกประการหนึ่ง ฯลฯ แต่บุคคลนี้เข้าถึงเทพนิกายผู้มีอายุยืน ชั้นใด
ชั้นหนึ่งเสีย

ดูกรภิกษุทั้งหลาย นี้มิใช่ขณะ มิใช่สมัยในการอยู่ประพฤติพรหมจรรย์ข้อที่ ๔ฯ

อีกประการหนึ่ง ฯลฯ แต่บุคคลนี้กลับมาเกิดในปัจฉันตชนบทและอยู่ใน
พวกมัลลกะไม่รู้ดีรู้ชอบ อันเป็นสถานที่ไม่มีภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกาไปมา

ดูกรภิกษุทั้งหลายนี้มิใช่ขณะ มิใช่สมัยในการอยู่ประพฤติพรหมจรรย์ข้อที่ ๕ฯ

อีกประการหนึ่ง ฯลฯ แต่บุคคลนี้กลับมาเกิดในมัชฌิมชนบท แต่เขาเป็น
มิจฉาทิฐิ มีความเห็นวิปริตว่า ทานที่ให้แล้วไม่มีผล ยัญที่บูชาแล้วไม่มีผลการ
บวงสรวงไม่มีผล ผลวิบากแห่งกรรมดี กรรมชั่วไม่มี โลกนี้ไม่มี โลกหน้าไม่มี มารดา
ไม่มี บิดาไม่มี สัตว์ทั้งหลายที่ผุดเกิดขึ้นไม่มี สมณะพราหมณ์ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ
กระทำให้แจ้งซึ่งโลกนี้และโลกหน้าด้วยปัญญาอันยิ่งเอง แล้วสั่งสอนประชุมชนให้
รู้ตาม ไม่มีในโลก

ดูกรภิกษุทั้งหลาย นี้มิใช่ขณะ มิใช่สมัยในการอยู่ประพฤติพรหมจรรย์ข้อที่ ๖๕

อีกประการหนึ่ง ฯลฯ แต่บุคคลนี้กลับมาเกิดในมัชฌิมชนบท แต่เขามี
ปัญญาทรมำบ้ำบ้ำ ไม่สามารถรู้อรรถแห่งสุภาษิตและทุพภาษิต

ดูกรภิกษุทั้งหลาย นี้มิใช่ขณะ มิใช่สมัยในการอยู่ประพฤติพรหมจรรย์ข้อที่ ๗๕

อีกประการหนึ่ง ตถาคตอุบัติแล้วในโลก เป็นพระอรหันต์ ตรัสรู้เองโดยชอบ
ถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะ เสด็จไปได้แล้ว ทรงรู้แจ้งโลก เป็นสารถีฝีกบุรุษที่ควรฝึก
ไม่มีผู้อื่นยิ่งกว่า เป็นศาสดาของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย เป็นผู้เบิกบานแล้ว เป็นผู้
จำแนกธรรม ธรรมอันนำความสงบมาให้ เป็นไปเพื่อปรินิพพาน ให้ถึงการตรัสรู้
อันพระสุคตเจ้าทรงประกาศแล้วแต่พระตถาคตมิได้แสดง ถึงบุคคลผู้นี้จะเกิดใน
มัชฌิมชนบทและมีปัญญา ไม่บ้ำบ้ำ ทั้งสามารถจะรู้อรรถแห่งสุภาษิตและทุพภาษิต

ดูกรภิกษุทั้งหลาย นี้มิใช่ขณะ มิใช่สมัยในการอยู่ประพฤติพรหมจรรย์ข้อที่ ๘

ดูกรภิกษุทั้งหลาย กาลอันมิใช่ขณะ มิใช่สมัยในการอยู่ประพฤติพรหมจรรย์
๘ ประการนี้แล ฯ

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ส่วนขณะและสมัยในการอยู่ประพฤติพรหมจรรย์ มี
ประการเดียว

ประการเดียวเป็นไหน

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ตถาคตอุบัติขึ้นแล้วในโลกนี้ เป็นพระอรหันต์ตรัสรู้เอง
โดยชอบ ถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะ เสด็จไปได้แล้ว ทรงรู้แจ้งโลก เป็นสารถีฝีก
บุรุษที่ควรฝึก ไม่มีผู้อื่นยิ่งไปกว่า เป็นศาสดาของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย เป็นผู้
เบิกบานแล้วเป็นผู้จำแนกธรรมและธรรมอันตถาคตทรงแสดงเป็นธรรมนำความ
สงบมาให้ เป็นไปเพื่อปรินิพพานให้ถึงการตรัสรู้ พระสุคตเจ้าทรงประกาศแล้ว และ

บุคคลนี้เกิดในมัชฌิมชนบท ทั้งมีปัญญา ไม่บ้าใบ้ สามารถเพื่อจะรู้ธรรมแห่ง
สุภาสิตและทุพภาสิตได้

ดูกรภิกษุทั้งหลายนี้เป็นขณะและสมัยในการอยู่ประพฤติพรหมจรรย์ประการ
เดียวฯ

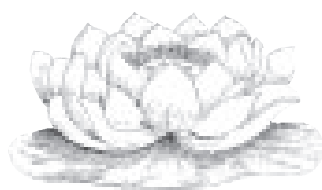
ชนเหล่าใด เกิดในมนุษย์โลกแล้ว เมื่อพระตถาคตทรงประกาศสัทธรรม
ไม่เข้าถึงขณะชนเหล่านั้นเชื่อว่าล่วงขณะชนเป็นอันมาก กล่าวเวลาที่เสียไปว่า กระทำ
อันตรายแก่ตน พระตถาคตเจ้าเสด็จอุบัติขึ้นในโลก ในกาลบางครั้งบางคราว

การที่พระตถาคตเจ้าเสด็จอุบัติขึ้นในโลก ๑ การได้กำเนิดเป็นมนุษย์ ๑ การ
แสดงสัทธรรม ๑ ที่จะพร้อมกันเข้าได้ หาได้ยากในโลก ชนผู้ใคร่ต่อประโยชน์ จึง
ควรพยายามในกาลดังกล่าวมานั้น ที่ตนพอจะรู้จะเข้าใจสัทธรรมได้ขณะ

อย่าล่วงเลยท่านทั้งหลายไปเสีย เพราะบุคคลที่ปล่อยเวลาให้ล่วงไป
พากันยึดเยียดในนรก ย่อมเศร้าโศกอยู่ หากเขาจะไม่สำเร็จจริยมรรค อันเป็น
ธรรมตรงต่อสัทธรรมในโลกนี้ได้ เขาผู้มีประโยชน์อันล่วงเสียแล้ว จักเดือดร้อนสิ้น
กาลนาน เหมือนพ่อค้าผู้ปล่อยยี่ให้ประโยชน์ล่วงไป เดือดร้อนอยู่

ฉะนั้น คนผู้ถูกอวิชชาหุ้มห่อไว้ พรากรจากสัทธรรม จักเสวยแต่สงสาร คือ
ชาติและมรณะสิ้นกาลนาน ส่วนชนเหล่าใดได้อัตภาพเป็นมนุษย์แล้ว เมื่อ
พระตถาคตประกาศสัทธรรม ได้กระทำแล้ว จักกระทำ หรือกระทำอยู่ ตาม
พระดำรัสของพระศาสดา ชนเหล่านั้นชื่อว่าได้ประสบขณะ คือ การประพฤติ
พรหมจรรย์อันยอดเยี่ยมในโลก ชนเหล่าใดดำเนินไปตามมรรคา ที่พระตถาคตเจ้า
ทรงประกาศแล้วสำรวจในศีลสังวรที่พระตถาคตเจ้าผู้มีจักขุเป็นเผ่าพันธุ์แห่ง
พระอาทิตย์ ทรงแสดงแล้ว คຸມครองอินทริย์ มีสติทุกเมื่อ ไม่ชุ่มด้วยกิเลส ตัด
อนุสัยทั้งปวงอันแล่นไปตามกระแสบ่วงมาร ชนเหล่านั้นแล บรรลุความสิ้นอาสวะ
ถึงฝั่ง คือ นิพพานในโลกแล้ว ฯ

จบสูตรที่ ๙

จริต ทวีจ จริยะ

จริต เรียกว่า จริยะ ก็ได้ นั่น คือ ความประพฤติ จนชินเป็นนิสัย ซึ่งมีต่าง ๆ กัน ๖ จริต ตามอำนาจแห่งธรรมนั้น มี ๖ คือ ราคจริต โทสจริต โมหจริต วิตกจริต สัทธาจริต และพุทธิจริต

ที่มนุษย์มีจริตต่าง ๆ กัน ก็เนื่องมาจากการบำเพ็ญบุญกุศลแต่ชาติปางก่อนนั้น ได้กระทำไปไม่เหมือนกัน จึงได้รับผลไม่เหมือนกัน กล่าวคือ

๑. ในขณะที่กำลังพิจารณา รักษาศีล หรือเจริญภาวนาอยู่นั้น จิตใจปรารถนาไปในการมีหน้ามีตา ได้ชื่อเสียง ได้เสวยมนุษย์สมบัติ ทิพยสมบัติเหล่านี้ เป็นต้น อันเป็นตัวตณหาราคะ ครุ่นคิดไปในการถือเนื้อถือตัวว่าเป็นนั่นเป็นนี่ อันเป็นตัวมานะหรือน้อมใจไปในการถือว่าเป็นตัวตน เราเขา อันเป็นตัวทิฏฐิ กุศลที่เจือปนด้วย ตณหา มานะ ทิฐิ เช่นนี้ ย่อมเป็นเหตุให้ผู้ที่เกิดมานั้นมีราคจริต

อีกนัยหนึ่งแสดงว่า ผู้ที่จุติมาจากสวรรค์ หรือ จุติมาจากเปรต จากอสุรกายนั้น โดยมากเป็นผู้ที่มีราคจริต

ผู้ที่มีราคจริตนั้น ชาติทั้ง ๔ คือ ปฐวีธาตุ อาโปธาตุ เตโชธาตุ และวาโยธาตุ นั้นมีกำลังเสมอเท่าเทียมกัน

๒. ถ้าในขณะที่บำเพ็ญบุญกุศลนั้นเกิดมีความขุ่นเคือง เสียใจ เสียตาย อีสสา ริษยา รำคาญ เกิดขึ้นในจิตใจด้วยกุศลที่เจือปนกับ โทสะ อีสสา มัจฉริยะ กุกกุงจะ เช่นนี้ ย่อมเป็นเหตุให้ ผู้ที่เกิดมานั้น มีโทสจริต

อีกนัยหนึ่งแสดงว่า ผู้ที่มีพฤติกรรมมากไปด้วยการฆ่า การทำลาย การจ้องจาม่าในชาติก่อน หรือว่า จุตติมาจากนรกนั้น โดยมากเป็นผู้ที่มีโทสจริต

ผู้ที่มีโทสจริตนั้น เตโชธาตุและวาโยธาตุ มีกำลังมาก

๓. ถ้าในขณะที่บำเพ็ญบุญกุศลนั้น ทำไปโดยไม่ได้คำนึงถึงเหตุผลในการกระทำ เพียงแต่ทำไปตามธรรมเนียมที่เคยทำกันมา ทำไปตามสมัณนิยม หรือเกิดสงสัยในผลของกุศลนั้นขึ้นมา บางทีก็คิดฟุ้งไปในเรื่องอื่น จิตใจไม่ได้ตั้งมั่น อยู่ในการกุศลที่กำลังทำนั้นเลย กุศลที่เจือปนด้วยโมหะ วิจิกิจฉา อุทัจจะ เช่นนี้ ย่อมเป็นเหตุให้ผู้ที่เกิดมานั้นมี โมหจริต

อีกนัยหนึ่งแสดงว่า ผู้ที่ชาติก่อนเพลิดเพลินในการดื่มน้ำเมาเป็นนิตย์ไม่ชอบศึกษา ไม่ได้ถามสนทนากับบัณฑิต หรือจุตติมาจากสัตว์ดิรัจฉานนั้น โดยมากมักเป็นผู้ที่มี โมหจริต

ผู้ที่มีโมหจริตนั้น ปฐวีธาตุและอาโปธาตุ มีกำลังมาก

๔. ถ้าในขณะที่บำเพ็ญบุญกุศลนั้น มัวแต่ไปนึกถึงความสนุกสนาน เพลิดเพลินในเรื่องกามคุณอารมณ์ อันเป็นกามวิตก, คิดไปในการเกลียดชัง ปองร้ายผู้อื่น อันเป็น พยาบาทวิตก หรือคิดไปในทางเบียดเบียนทำลายความสุขผู้อื่นให้ได้รับความเดือดเนื้อร้อนใจ อันเป็น วิหิงสาวิตก กุศลที่เจือปนด้วย อาการอย่างนี้ ย่อมเป็นเหตุให้ผู้ที่เกิดมานั้นมี วิตกจริต

๕. ในขณะที่บำเพ็ญบุญกุศลนั้น ยิ่งด้วยความเลื่อมใสในพระรัตนตรัย ตลอดจนความเลื่อมใสที่เกิดจากเพราะเห็นรูปสมบัติสวยงาม (รูปปฏมาณ), เพราะเห็นความประพฤติเรียบร้อย เครื่องในธรรมวินัย (อุชุปฏมาณ), เพราะได้ยินกิตติศัพท์ว่าดีอย่างนั้นอย่างนี้ (โฆสปฏมาณ), เพราะได้สดับรับฟังธรรมที่ฉลาดในการแสดง (ธมฺมปฏมาณ) เหล่านี้เป็นต้น ซึ่งล้วนแต่เป็นสัทธาทั้งนั้น กุศลที่มั่นในสัทธาเช่นนี้ ย่อมเป็นเหตุให้ผู้ที่เกิดมานั้นมี สัทธาจริต

๖. ถ้าในขณะที่บำเพ็ญบุญกุศลอยู่นั้น ได้ระลึกนึกคิดด้วยว่า การทำดี ย่อมได้รับผลดี การทำชั่วย่อมได้รับผลชั่ว สัตว์ทั้งหลายมีกรรมเป็นของตัว จะต้องได้รับผลไปตามกรรมนั้นๆ อันเป็น กัมมัสสกตาปัญญา, สัตว์ทั้งหลาย ตลอดจนตัวเราเอง ลึกแต่ว่าเป็นรูปเป็นนาม มีความไม่เที่ยง ทนอยู่ไม่ได้ต้องแตกดับไป ไม่มีตัวมีตนที่จะบังคับบัญชาว่ากล่าวให้เป็นไปตามใจนั้นได้ อันเป็น วิปัสสนาปัญญา หรือแม้แต่เพียงตั้งใจปรารถนาว่า ด้วยอำนาจแห่งกุศลผลบุญนี้ ขอจงได้เป็นปัจจัยให้ได้เกิดเป็นคนมีปัญญาต่อไป เหล่านี้เป็นต้น ย่อมเป็นเหตุให้ผู้ที่เกิดมานั้นมี พุทธิจริต พุทธิจริตนี้บ้างก็เรียกว่า ปัญญาจริต

ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ จริตของมนุษย์แต่ละคนจึงไม่เหมือนกัน และแต่ละบุคคลก็อาจมีจริตได้หลายอย่างคลุกเคล้าปะปนกันมา แต่ว่าจริตใดจะมีมาก ออกหน้า เป็นประธาน เป็นประจำ เป็นตัวนำ เป็นเด่นกว่าจริตอื่น ก็เรียกว่าเป็นผู้มีจริตนั้น

ในจริตทั้ง ๖ อย่างท่านสงเคราะห์ด้วยความเสมอภาคกันได้เป็น ๓ คู่ คือ

ราคจริต กับ สัทธาจริต

โทสจริต กับ ปัญญาจริต

โมหจริต กับ วิตกจริต

ราคจริต กับ สัทธาจริต ที่จัดว่ามีความเสมอภาคกันนั้น คือ ราคะ เป็นหัวหน้าในฝ่ายอกุศล สัทธา ก็เป็นหัวหน้าเหมือนกัน แต่เป็นหัวหน้าทางฝ่ายกุศล

ราคะ ย่อมแสวงหากามในกามคุณ สัทธา ก็แสวงหาเหมือนกัน แต่แสวงหาบุญ คือ กุศลธรรม มีศีล เป็นต้น

ราคะ นั้นติดใจในสิ่งที่ไร้สาระไร้ประโยชน์ฉันทใด สัทธาก็เลื่อมใสในสิ่งที่เป็นสาระเป็นประโยชน์ฉันทนั้น

โทสจริตกับพุทธิจริต (หรือปัญญาจริต) ที่จัดว่ามีความเสมอกากันนั้นคือ

โทสะ มีการเบื่อหน่าย แต่เป็นการเบื่อหน่ายในสิ่งที่ไม่ชอบ ถ้าสิ่งใดยังชอบอยู่ก็ไม่เบื่อหน่ายในสิ่งนั้น ส่วน ปัญญาก็มีการเบื่อหน่ายเหมือนกัน คือเบื่อหน่ายในสังขารธรรมทั้งปวง ไม่ใช่ว่าเลือกเบื่อหน่ายบ้างไม่เบื่อหน่ายบ้างเหมือนอย่างโทสะ

หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า โทสจริตนั้นเบื่อหน่ายด้วยอำนาจแห่งโมหะ ซึ่งเป็นทางให้ถึงอบาย ส่วนพุทธิจริตนั้นก็เบื่อหน่ายเหมือนกัน แต่ว่าเบื่อหน่ายด้วยอำนาจแห่งปัญญา ซึ่งเป็นทางให้ถึงสวรรค์ ตลอดจนถึงพระนิพพานก็ได้ นี่เป็นประการหนึ่ง

อีกประการหนึ่ง โทสะเป็นธรรมที่เกิดเร็ว ดุจไฟไหม้ฟางลุกโพล่งขึ้นในทันใด ฝ่ายปัญญาก็เป็นธรรมที่เกิดเร็วเหมือนโทสะ คือเกิดสว่างจรัสแจ้งขึ้นมาในทันใดนั้นเหมือนกัน

โมหจริต กับ วิตกจริต ที่จัดว่ามีความเสมอกากันนั้น คือ โมหะมีอาการสงสัยลังเลใจอยู่ ส่วนวิตกก็คิดแล้วคิดอีก อันเป็นอาการที่คล้ายกับลังเลไม่แน่ใจเช่นเดียวกัน

อีกประการหนึ่ง โมหะ มีอาการฟุ้งซ่านไปในอารมณ์ต่างๆ ส่วน วิตกก็คิดอย่างนี้ คิดอย่างนั้น แล้วก็คิดอย่างโน้น อันเป็นอาการคิดพลาบไปเช่นเดียวกัน ดังนี้จึงว่า มีความเสมอกากัน

ลักษณะที่จะใช้เป็นข้อสังเกตในการพิจารณาจิตต่าง ๆ

ผู้ใดมีจิตอย่างไรใด มีลักษณะที่พอจะอาศัยใช้เป็นเครื่องสังเกตอยู่ ๕ ประการ คือ

อิริยาบถ ได้แก่ การเดิน ยืน นั่ง นอน และอาการที่เคลื่อนไหวทำกิจการงานต่าง ๆ

กิจจะ ได้แก่ การงานที่ทำ

โภชนะ ได้แก่ อาหารที่บริโภค

ทัสสนะ ได้แก่ การดู การฟัง การดม การกิน การลูบไล้แต่งเนื้อแต่งตัว
ธัมมปวัตติ ได้แก่ ความเป็นไปต่าง ๆ เป็นต้นว่า ความประพฤติดีหรือเลว

ได้เขียนเป็นแบบตารางดังเพื่อเป็นการเปรียบเทียบกันไปในตัว เพื่อให้เห็นความแตกต่างกันได้ชัดกว่าเขียนอย่างธรรมดา เพื่อนำมาใช้สังเกตตัวเรา และใช้ในการปฏิบัติกรรมฐานต่อไป

จริต

จริต	อิริยาบถ	กิจจ	โภชนะ	ทัสสนะ	ธัมมปวัตติ	กัมมัญฐาน ที่เหมาะสม
ราคจริต	เรียบร้อย นุ่มนวล ไม่รีบร้อน	งานสะอาด สวยงาม เป็นระเบียบ	ชอบรสหวาน มัน อร่อย สีสันท่ากิน	ชอบของสวยงาม ไพเราะ ตลก ขบขัน	เจ้าเล่ห์ โอ้อวด ถือตัว แง่งอน พิธีพิถัน ชอบขยอ	อสุภะ ๑๐ กายคตาสติ ๑
โทสจริต	ไปพรวดๆ รีบร้อน กระด้าง	งานสะอาด แต่ ไม่เรียบร้อย ไม่สำรวจ มุ่งแต่ในสิ่งที่ ปรารถนา	ชอบเปรี้ยว เค็ม ขม ฝาดจัด รับประทานเร็ว คำโต	ชอบดุชกต้อย	มักโกรธ ผูกโกรธ ลบหลู่บุญคุณ ตีเสมอ มักริษยา	วันณกสิณ ๔ พรหมวิหาร ๔
โมหจริต	เซื่องๆ ซึมๆ เหม่อๆ ลอยๆ	งานหยาบ ไม่ถี่ถ้วน คั่งค้าง เอาดีไม่ได้	ไม่เลือกอาหาร อย่างไร ก็เอาหมด มูมมามด้วย	เห็นดี ก็ว่าดีด้วย เห็นไม่ดี ก็ไม่ดี ตามไปด้วย	มีแต่ดวงเหงา หาวนอน ไม่เป็นเรื่อง เป็นราว ช่างสงสัย เข้าใจอะไรยาก	อานาปานสติ
วิตกจริต	เซื่องช้า คล้าย โมหจริต	งานไม่เป็นลำดับ จับจด แต่พูดเก่ง	ไม่แน่นอน อย่างไรก็ได้	เห็นตาม หมุ่มมาก	ฟุ้งซ่าน โลเล เดี๋ยวรัก เดี๋ยวเกลียด ชอบคลุกคลี กับหมู่คณะ	อานาปานสติ
สัทธาจริต	แช่มช้อย ละมุน ละม่อม	เรียบร้อย สวยงาม เป็นระเบียบ	หวาน มัน หอม	ชอบสวยงาม อย่างเรียบๆ ไม่โลดโผน	เบิกบาน ในการบุญ (ส่วนราคจริต นั้นเบิกบานต่อ การได้หน้า)	อนุสติ ๖
พุทธิจริต	ว่องไว และ เรียบร้อย	งานเรียบร้อย เป็นระเบียบ และเป็น ประโยชน์ด้วย	เปรี้ยว เค็ม เผ็ด ขม พอกกลมกล่อม ไม่จัดนัก	ดูด้วยความ พินิจพิเคราะห์	ว่าง่าย ไม่ดี้อ มี สติสัมปชัญญะ มีความเพียร รู้เร็ว เข้าใจง่าย	มรณานุสติ อุปสมานุสติ อาหาเรปฏิกูล- สัญญา จตุธาตววัตถาน

ราคะจริต น้ำเลี้ยวหัวใจอมมีสี แดง
โทสะจริต น้ำเลี้ยวหัวใจอมมีสี ดำ
โมหะจริต น้ำเลี้ยวหัวใจอมมีสี หม่นเหมือนน้ำล้างเนื้อ
วิตกจริต น้ำเลี้ยวหัวใจอมมีสี เหมือนน้ำเชือดัวพู
สัทธาจริต น้ำเลี้ยวหัวใจอมมีสี เหลืองอ่อน คล้ายสีดอกกรรณิกา
พุทธิจริต น้ำเลี้ยวหัวใจอมมีสี ขาว เหมือนสีแก้วเจียรระโน
อนึ่ง ในวิสุทธิมัคค ได้แสดงลักษณะแห่งจริตต่าง ๆ ดังนี้

ลักษณะของผู้ที่หนักในราคะจริต

๑. *มายา* มายา เจ้าเล่ห์
๒. *สาถะยั* โอ้อวด
๓. *มานะ* ถือตัว
๔. *ปาปิฉุดตา* พรารณาลามก
๕. *มหิฉุดตา* พรารณามาก มีความมอยากใหญ่
๖. *อสนตุฎฐิตา* ไม่สันโดษ
๗. *สิงค์* แง่งอน
๘. *จาปลยั* ซี้โอ้

ลักษณะของผู้ที่หนักในโทสจริต

๑. โกรธ	มักโกรธ	๒. อุปนาโห	ผูกโกรธ
๓. มกฺโข	ลบหลู่คุณท่าน	๔. ปลาโส	ตีตนเสมอท่าน
๕. อีสสา	ริษยา	๖. มจฺฉริยํ	ตระหนี่

ลักษณะของผู้ที่หนักในโมหจริต

๑. ถีนํ	หดหู่	๒. มิทฺธํ	เคลิบเคลิ้ม
๓. อุทฺธจฺจํ	ฟุ้งซ่าน	๔. กุกฺกจฺจํ	รำคาญ
๕. วิจิกิจฺฉา	เคลือบแคลง		
๖. อาทานคฺคาหิตา	ถือนั่นในสิ่งที่ยึดถือ	ถืองมงาย	
๗. ทฺพปฺปฏินิสฺสคฺคิตา	สละ (สิ่งที่ยึดถือ เช่น อุปาทาน) ได้ยาก		

ลักษณะของผู้ที่หนักในสัทธาจริต

๑. มตฺตจาคตา	บริจาคทรัพย์เป็นนิตย์
๒. อริยานํ ทสฺสนกามตา	ใคร่เห็นพระอริยะ
๓. สทฺธมฺมํ โสตฺถกามตา	ใคร่ฟังพระสัทธรรม
๔. ปาโมชฺชพหุลตา	มากด้วยความปราโมทย์
๕. อสฺสฺฐตา	ไม่ไ้อ้วด
๖. อมายาวิตา	ไม่มีมารยา
๗. ปสาทนีเยสุ ฐฺฐาเนสุ ปสาโท	เลื่อมใสในสิ่งที่ควรเลื่อมใส

ลักษณะของผู้ที่หนักในพุทธิจริต

๑. โสวจฺสฺสตา	ว่าง่าย
๒. กลฺยาณมิตฺตตา	มีมิตรดีงาม
๓. โภชเน มตฺตญฺญตา	รู้ประมาณในโภชนะ
๔. สติสมฺปชฺฌญํ	ระลึกและรู้สีกตัว
๕. ชาคริยานุโยโค	ประกอบความเพียร
๖. สํเวชนีเยสุ ฐฺฐาเนสุ สํเวโค	สลัดใจในสิ่งที่ควรสลัด
๗. สํวิคฺคฺสฺส โยนิโส ปธานํ	เริ่มตั้งความที่ใจสลัดไว้โดยแยบคาย

ลักษณะของผู้ที่หนักในวิตกจริต

๑. ภัสสปะพหุลดา	พูดมาก
๒. คณารามดา	ยินดีคลุกคลีในหมู่คณะ
๓. กุสลาณุโยเค อรติ	ไม่ยินดีในการประกอบกุศล
๔. อนนวกุฎิกิจจดา	มีกิจไม่มั่นคง จับจด
๕. รตติธูมายนา	กลางคืนเป็นคว้น
๖. ทิวาปชชลมา	กลางวันเป็นเปลว
๗. หุราหุรี ธาวนา	คิดพล่านไปต่าง ๆ นานา

นโม ตสฺส ภควโค อรหโต สัมมาสัมพุทธสฺส
ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์นั้น

พระพุทธรูป

ปาโปปิ ปสฺสติ ภทฺรํ	ยาว ปาปํ น ปจฺจติ
ยทา จ ปจฺจติ ปาปํ	อถ (ปาโป) ปาปานิ ปสฺสติ.
ภโฑรปิ ปสฺสติ ปาปํ	ยาว ภทฺรํ น ปจฺจติ
ยทา จ ปจฺจติ ภทฺรํ	อถ (ภโฑร) ภทฺรานิ ปสฺสติ.

“แม้คนผู้ทำบาป ย่อมเห็นบาปว่าดี ตลอดกาลที่บาปยังไม่เสียดผล,
เมื่อใด บาปเสียดผล, เมื่อนั้น เขาย่อมเห็นบาปว่าชั่ว, ฝ่ายคนทำกรรมดี
ย่อมเห็นกรรมดีว่าชั่ว ตลอดกาลที่กรรมดียังไม่เสียดผล, แต่เมื่อใด
กรรมดีเสียดผล เมื่อนั้น เขาย่อมเห็นกรรมดีว่าดี”

โครงการส่งเสริมพระพุทธศาสนาของวัดจากแดง

เพื่อจรรโลงรักษาพระพุทธศาสนาในส่วนที่เป็นพระปริยัติศาสนาคือหลักคำสอนไว้มิให้สูญหายไปด้วยการศึกษาเรียนรู้ สนับสนุนการศึกษาเรียนรู้ การนำเอาข้อธรรมมาปฏิบัติอย่างถูกต้อง เพื่อให้ได้ประโยชน์ทั้ง ๓ คือ

๑. ประโยชน์ในชาตินี้
๒. ประโยชน์ในชาติหน้า
๓. ประโยชน์อันสูงสุดคือพระนิพพาน

ซึ่งจะเปรียบการเรียนรู้พระปริยัติเหมือนการสร้างเขื่อนน้ำที่ขังอยู่ในเขื่อนเหมือนการปฏิบัติ ดอกบัวที่งอกออกดอกบานสะพรั่งเหมือนปฏิบัติ จึงขอบอกข่าวท่านทั้งหลายได้ทราบถึงโครงการส่งเสริมพระพุทธศาสนาที่ทางวัดได้ร่วมกันทำขึ้น ๔ โครงการ ด้วยกันคือ

๑. โครงการศึกษาภาษาบาลีเรียนรู้สู่พระไตรปิฎกเพื่อการนำเอามาใช้รุ่นที่ ๑/๒๕๕๑

วัตถุประสงค์	เพื่อสร้างสื่อการเรียนการสอน, เพื่อสร้างศาสนทายาท บุคลากรด้านภาษาบาลีพระไตรปิฎกและอภิธรรมที่มีวิสัยทัศน์ไปรับใช้สังคม, เพื่อให้พุทธบริษัทเข้าถึงหลักธรรม ทั้งด้านปริยัติและปฏิบัติ, เพื่อดำรงรักษาซึ่งพระพุทธศาสนา อันมีค่ายิ่งให้อยู่คู่สังคมไทยตลอดไป
วิธีการดำเนินการ	รับพระภิกษุ สามเณร และประชาชนทั่วไปรุ่นละ ๕๐ รูป/ท่าน
เนื้อหาวิชาที่เรียน	บาลีไวยากรณ์, ฉันท, อภิธาน, อภิธรรม, อลังการะ, วินัย, เนตติปกรณ์
วิทยากร	มี ๕ ท่าน
สถานที่ดำเนินการ	วัดจากแดง ต.ทรงคะนอง อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ ๑๐๑๓๐
ระยะเวลาการศึกษา	โครงการต่อเนื่อง ๓ ปี

งบประมาณ	ค่าภัตตาหาร, ค่าน้ำ, ค่าไฟ, ค่าหนังสือ, ค่าเอกสาร, ค่ารักษาพยาบาล, ค่าวิทยากรและอื่นๆ ในปีแรกค่าใช้จ่าย ๕๑๐,๐๐๐ บาท ต่อปี วัตถุประสงค์ และศรัทธาญาติโยม เป็นผู้รับผิดชอบ
การประเมินผล	จัดให้มีการสอบความรู้ประจำทุกเดือน ทุกภาคการศึกษา เพื่อเลื่อนชั้น
คุณวุฒิที่จะได้รับ	ผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับใบประกาศนียบัตร (ชั้น นักศึกษา) รับรองจากสำนักเรียนวัดจากแดง
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	จะได้บุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจทั้งทางด้านภาษาบาลี และพระไตรปิฎก เพื่อนำไปเผยแพร่ให้กับศาสนิกชนในการร่วมพัฒนาชีวิตและสังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า และร่มเย็นเป็นสุขต่อไป

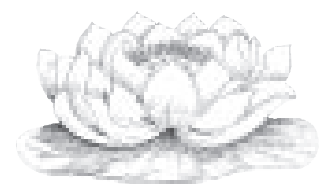
ติดต่ออุปถัมภ์ทุนการศึกษา ทุนละ ๑,๐๐๐ บาท ๕๐๐ บาท ๒๐๐ บาท ๑๐๐ บาทต่อเดือน หรือ ๑๐,๐๐๐ บาท ต่อปี หรือตามอัธยาศัย ได้ที่

พระมหาประนอม ธมฺมาลงกาโร วัดจากแดง ต.ทรงคนอง อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ ๑๐๑๓๐ โทร. ๐๒ ๙๑๖๔๖๔๕, ๐๙๐ ๐๙๒๑๗๙๙

ชื่อบัญชี กองทุนปลุกเร้าแก้วศาสนทายาท กระทบการแทนโดย พระมหาประนอม ธมฺมาลงกาโร ธนาकारไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาย่อย ท่าพระจันทร์ บัญชีเงินฝาก ออมทรัพย์ เลขที่ ๑๑๔-๒-๑๐๙๗-๔

๒. โครงการวัดวิถีพุทธเฉลิมพระเกียรติ (สำหรับเยาวชนและสำหรับผู้ใหญ่) ทุกวันอาทิตย์ เริ่มจากวันอาทิตย์ที่ ๖ ก.ค. ๒๕๕๑-๔ ม.ค. ๒๕๕๒

๓. กิจกรรมการศึกษาพระอภิธรรม มีการเรียนการสอน กันทุกวันเสาร์ - อาทิตย์ ตั้งแต่เวลา ๙.๐๐-๑๖.๐๐ น.

๔. การสวดสาธยายพระไตรปิฎก

รายชื่อเข้าภาพถวายภัตตาหารเพล

ประจำเดือน กรกฎาคม ๒๕๕๑

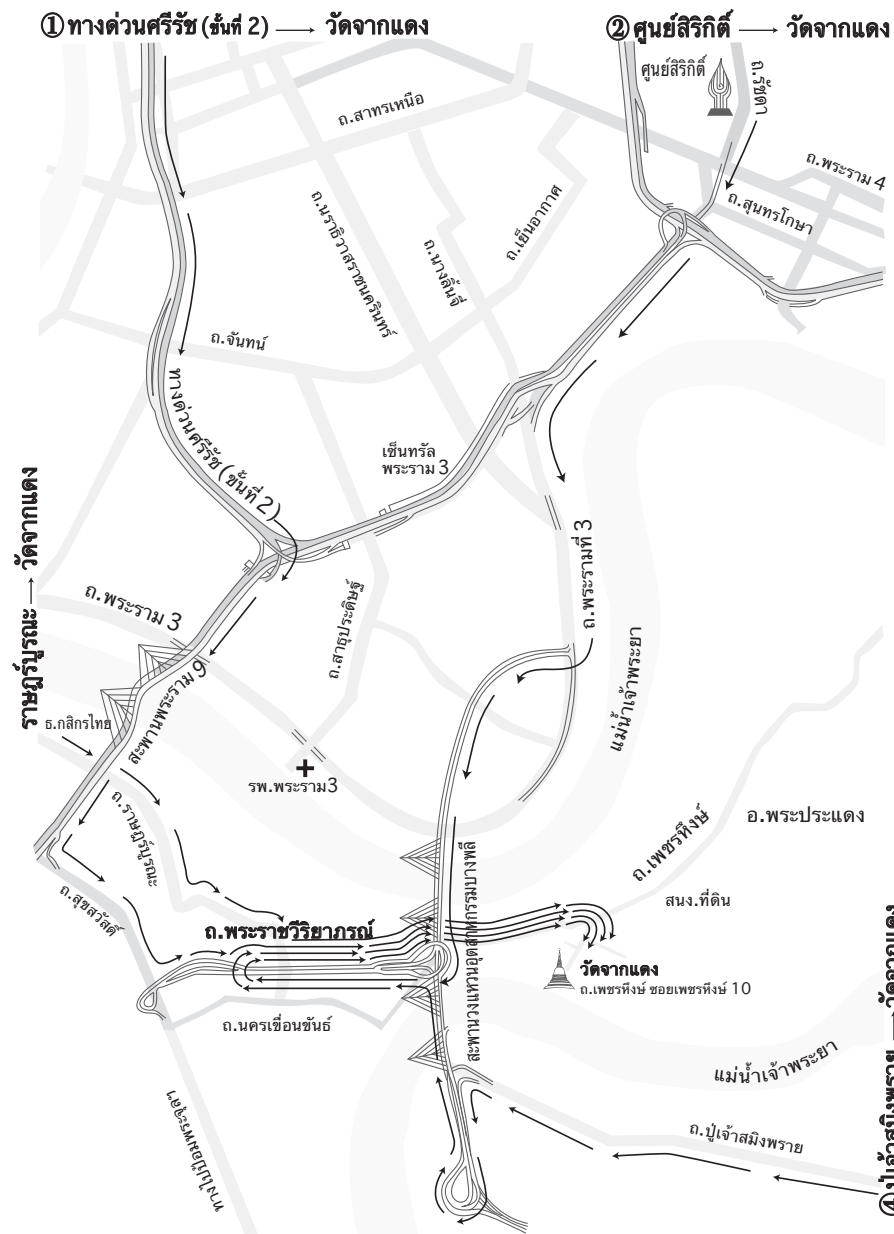
๑. คุณชุมพล - คุณไพโรจน์ มีบรรจง
๒. คุณชูศรี พูลทวี, พ.อ.หญิงรัชณี ธรรมสโรช, คุณเอกพล ธรรมสโรช
๓. คุณพิมพ์มาศ เพ็ชรเยี่ยม, คุณกมล สำราญพาณิชย์, คุณฐาปนีย์ จงสุขะถาวร, คุณอนงค์ นิลแย้ม
๔. คุณเสงี่ยม ศรีอนันต์, คุณศิริทิพย์ จันท์ลงมา
๕. คุณพิมพ์มาศ เพ็ชรเยี่ยม, คุณกมล สำราญพาณิชย์, คุณฐาปนีย์ จงสุขะถาวร, คุณอนงค์ นิลแย้ม
๖. คุณสุทัศน์ ปลื้ม, คุณพัตรพิมล พันธุ์สุวรรณ, คุณบุญส่ง - อมรา ปลื้ม
๗. คุณเสงี่ยม ศรีอนันต์, คุณละอาย วงศ์หวัง
๘. คุณชุมพล - คุณไพโรจน์ มีบรรจง
๙. คุณปิยาภรณ์ สุประดิษฐ์ ณ อยุธยา, คุณมณี สีหอมไชย
๑๐. คุณชูศรี พูลทวี, คุณเอกพล ธรรมสโรช, คุณจิตรลดา อรุณมณี
๑๑. อ.ประณีต ก้องสมุทร, คุณประพิงค์ ศิริพททกาล
๑๒. คุณสุพจน์ มนต์ชัยตระกูล, เจ้าหน้าที่ตั้งฮั่วเส็ง
๑๓. คุณชูศรี พูลทวี, คุณเอกพล ธรรมสโรช, คุณจิตรลดา อรุณมณี
๑๔. คุณเพ็ญประภา ตูลาเดชารักษ์
๑๕. คุณณัฐญา คำรณยุทธ
๑๖. คุณบุญสม จันท์กระจ่าง
๑๗. ครอบครัวจรรยาภาพ
๑๘. คุณเสงี่ยม ศรีอนันต์, คุณอารัญ เสงี่ยมทรัพย์
๑๙. แฟนรายการวิทยุ “ธรรมคุณากร บ่อเกิดแห่งคุณธรรม” คุณอัจฉรา มงคลรัตน์
๒๐. คุณวิบูลย์, คุณณรัชฎา จรรยาภาพ, คุณสุวิญญา สงวนเงิน
๒๑. คุณเสงี่ยม ศรีอนันต์
๒๒. แฟนรายการวิทยุ “ธรรมคุณากร บ่อเกิดแห่งคุณธรรม” คุณอภิญญา เวชพงษ์ศา
๒๓. คุณปิยะ แซ่บ่าง, คุณจิรพร อัครอนุสรณ์
๒๔. คุณภรณ์ ตีระรัตน์ - สมศรี เรื่องปรีชา
๒๕. คุณเสงี่ยม ศรีอนันต์
๒๖. แฟนรายการวิทยุ “ธรรมคุณากร บ่อเกิดแห่งคุณธรรม”
๒๗. แฟนรายการวิทยุ “ธรรมคุณากร บ่อเกิดแห่งคุณธรรม” คุณอภิญญา เวชพงษ์ศา
๒๘. คุณเสงี่ยม ศรีอนันต์
๒๙. คุณสมจินต์ ทรัพย์วิโรจน์ (เคียง)
๓๐. คุณก่อเกื้อ จรรยาภาพ
๓๑. คุณวรวิทย์ จิรวรรณาณิชย์และครอบครัว

หลงพี่เลี้ยง.. วัดมะนาวหวาน

การ์ตูนธรรม ตอน โชคดี

การ์ตูนสั้นเรื่องนี้สื่อธรรมะว่าอะไร

วัดจากแดง

ถ.เพชรหิรัญ ซอยเพชรหิรัญ 10

ต.ทรงคนอง อ.พระประแดง

จ. สมุทรปราการ 10130

โทร 02-462-5928, 02-816-4744

watchakdaeng.com

email : watjakdang@gmail.com

เส้นทางรถเมล์ :

สาย 6 บางลำภู - พระประแดง

สาย 82 สนามหลวง - พระประแดง

สาย 138 หมอชิต - พระประแดง

ทุกสายลงทำน้ำพระประแดงแล้วต่อ
รถเมล์เล็กสาย พระประแดง-บางกอบัว

เส้นทางรถยนต์ : ไปได้หลายทาง

ขอแนะนำ 4 เส้นทาง ซึ่งจะไปบรรจบ
กันที่จุดร่วมคือ ถ.พระราชวชิราภรณ์
(ดูคำบรรยายในเส้นทาง 1)

① ทางด่วนศรีรัช (ชั้นที่ 2) → วัดจากแดง

ทางด่วนชั้น 2 → สะพานพระราม 9 → ถ.สุขสวัสดิ์ เลี้ยวซ้ายตรงป้ายพระราม 3 แล้วชิดซ้ายเข้าทาง
ขนาน เลี้ยวซ้ายเข้า ถ.พระราชวชิราภรณ์ พบซุ้มประตูวัดโพชยนต์พลเสพย์ เลี้ยวขวาไปตามเส้นทางตลาด
น้ำบางน้ำผึ้ง ผ่านวัดทรงธรรม เลี้ยวซ้ายเข้า ถ.เพชรหิรัญ → ซอยเพชรหิรัญ 10 (วัดจากแดง)

② ศูนย์สิริกิติ์ → วัดจากแดง (ข้ามสะพานวงแหวนอุตสาหกรรมบางพลี)

ข้ามสะพานหน้าศูนย์สิริกิติ์ และสะพานคลองเตย → ไปเส้นทางพระราม 3 (ระวัง! อย่าขึ้นสะพานไป
ารูปประดิษฐ์) → ข้ามสะพานที่ป้ายบอกทางว่าสะพานกรุงเทพ ไปตามทางจะเห็นป้ายวงแหวนอุตสาหกรรม
ให้เลี้ยวขวาตลอดได้สะพาน → แล้วข้ามสะพานวงแหวนอุตสาหกรรม → จับเส้นทางไป ถ.สุขสวัสดิ์ → จับ
เส้นทางไปพระประแดง แล้วขอให้กลับรถไปทางขวา แล้วเลี้ยวซ้ายเข้า ถ.พระราชวชิราภรณ์ → วัดจากแดง
(ดูคำบรรยายในเส้นทาง 1)

③ ราษฎร์บูรณะ → วัดจากแดง

ถ.ราษฎร์บูรณะ → ถ.พระราชวชิราภรณ์ → วัดจากแดง (ดูคำบรรยายในเส้นทาง 1)

④ ปู่เจ้าสมิงพราย → วัดจากแดง

ถ.ปู่เจ้าสมิงพราย → สะพานวงแหวนอุตสาหกรรม → เลี้ยวซ้ายทางไป ถ.สุขสวัสดิ์ แล้วขอให้กลับรถไป
ทางขวา แล้วเลี้ยวซ้ายเข้า ถ.พระราชวชิราภรณ์ → วัดจากแดง (ดูคำบรรยายในเส้นทาง 1)